

STANOWISKO
XXXVII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie
procedury zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie
w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Zebrani na XXXVII Zgromadzeniu Ogólnym Związku Gmin Wiejskich RP, wójtowie i burmistrzowie gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, z ogromnym niepokojem obserwują postępującą zapaść w branży wodno-kanalizacyjnej, realizującej zadania zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Sytuacja ta wynika głównie z wysokiego poziomu inflacji od początku roku 2022, a przede wszystkim z drastycznych podwyżek cen energii, gazu i kosztów pracy. Kilkukrotny wzrost cen energii i gazu spowodował znaczący wzrost wagi tych kosztów w kalkulacji taryf za wodę i ścieki z kilkunastu do 30 - 40% w firmach realizujących te zadania na obszarach wiejskich. Drugą przyczyną tej sytuacji jest postawa większości regionalnych dyrekcji wód polskich, utrudniającej zatwierdzanie nowych taryf za wodę i ścieki. Kilkukrotne mnożenie uwag i wniosków o wyjaśnienia dotyczących przedstawianych kalkulacji taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, zostało przez regulatora, jakim jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, doprowadzone do absurdu. Sumarycznie, ilość punktów do wyjaśnienia w zakresie tylko jednego wniosku, bardzo często przekracza już ponad 100. Skutkiem tego są przedłużające się terminy wdrażania nowych taryf, a w ślad za tym kolejne straty finansowe firm wodno-kanalizacyjnych. Z ostatnich ogólnopolskich danych finansowych branży wodno-kanalizacyjnej wynika, że za ubiegły rok aż 73 % przedsiębiorstw zanotowało straty. Jeszcze gorszy wynik będzie już za I kwartał 2023 roku. Przedsiębiorstwa zgłaszają już problemy kadrowe dotyczące odchodzenia fachowców do innych gałęzi gospodarki oraz brak środków na zapewnienie wysokiej jakości świadczonych usług.

Jako wójtowie i burmistrzowie gmin z obszarami wiejskimi informujemy, że pomimo czynionych wysiłków, skanalizowanie tych obszarów sięga dopiero poziomu 40 %, a proces zbiorowego zaopatrzenia w wodę dotyczy 85 % tych obszarów. Przypominamy też, że sektor wodno-kanalizacyjny jest częścią infrastruktury krytycznej kraju, co w obecnej sytuacji geopolitycznej stawia przed nami jeszcze większe wyzwania.

Odpowiedzialni za nadzorowanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury, wskazują na zwiększenie dopłat do taryf za wodę i ścieki, oraz wsparcie branży wodno-kanalizacyjnej ze zwiększonych udziałów JST o 13,7 mld w dochodach z podatku od osób fizycznych. Przypominamy jednak, że jest to tylko częściowa rekompensata wprowadzanych od

2019 roku przez parlament ustawowych ulg i zwolnień oraz zmian w finansowaniu samorządów i w żaden sposób nie można tego łączyć ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków.

Wiele samorządów, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie koszty inwestycji wodno-kanalizacyjnych są kilkukrotnie wyższe niż w miastach, od lat finansuje je i wspiera całą branżę. Jednak, aby podjąć uchwały o określeniu dopłat do taryfowych cen wody i ścieków zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, niezbędna jest decyzja regulatora, jakim są Wody Polskie, zatwierdzająca nowe stawki taryf lub zgodnie z art. 24j ustawy skracająca termin obowiązywania obecnych stawek i wprowadzająca nowe taryfy. Zgodnie z informacją uzyskaną na początku kwietnia br. od Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w bieżącym roku zaledwie 32 % wniosków o zatwierdzenie nowych taryf lub skrócenie terminu obowiązywania obecnych stawek zostało rozpatrzonych pozytywnie. Taki stan rzeczy skłania do wniosku, że mamy po raz kolejny do czynienia z sytuacją pozorowanego zadania własnego gminy, gdzie inna instytucja decyduje o zasadach realizacji i finansowania tego zadania.

Reasumując, przedstawiony problem dotyczący odpowiedniego poziomu świadczonych usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, apelujemy do Rządu RP o podjęcie pilnych działań dotyczących wprowadzenia zmian ustawowych, przywracających zatwierdzanie taryf przez rady poszczególnych gmin. Takie stanowisko przedstawiła także strona samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Warszawa, dnia 15 maja 2023 r.

Przewodnicząca
XXXVII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Anna Grygierek